

Rätt till vård

Rätten till hälsa

Mänskliga rättigheter

> internationell rätt/folkrätt

- reglerar **statens skyldigheter** och **individens rättigheter**
- slår fast att **alla människor är lika i värde** och rättigheter
- är **universella**
- är **alla viktiga**
- **samverkar ömsesidigt** som delar av samma helhet
- är omistliga (inalienable), d v s **kan inte fräntas människor**
- utgår från **etiska principer**
- är **internationella regler** mellan stater som utvecklats fr a efter andra världskriget

AAAQ –

Availability, Accessibility, Acceptability, Quality

Tillgång, tillgänglighet, godtagbarhet, kvalitet

fyra centrala begrepp som används för att bedöma om rätten till hälsa uppfylls.

- **Tillgång** (availability) : hälsotjänster, hälsoprogram o s v ska finnas i landet
- **Tillgänglighet** (accessibility) (även åtkomlighet): den hälsoservice som finns i ett land måste vara tillgänglig för alla i landet
 - ej diskriminerande
 - fysisk, ekonomisk, informationsmässig tillgänglighet (t ex för marginaliserade grupper, funktionsnedsatta)
- **Godtagbarhet** (acceptability): respekt för medicinsk etik och olika "kulturer"
- **Kvalitet** (quality): god vetenskaplig och medicinsk kvalitet
- Tillgång till mat, rent dricksvatten, bostad, sanitära förhållanden, hälsosam miljö, säkra och hälsosamma arbetsförhållanden krävs för att uppfylla rätten till hälsa.

Rätten till hälsa

- "För att en människa ska kunna leva ett drägligt och värdigt liv måste rätten till hälsa vara tillgodosedd" Regeringens webbplats :www.manskligarattigheter.se
- [FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna artikel 25](#)
- [FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter artikel 12](#)
- [Europeiska sociala stadgan \(reviderad\) artikel 11](#)

Jämlikhet är inte detsamma som rättvisa

Jämlikhet

Rättvisa

Svensk lagstiftning

- Regeringsformen 1 kap 2§
- Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)
- Tandvårdslagen (1985:125)
- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Lag om mottagande av asylsökande (1994:137)
- Lag om hälso-och sjukvård till asylsökande m.fl (2008:344)
- Lag om hälso-och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd (2013:407)
- **Sommaren 2017 – vid ansökan om förlängt UT – samma vård som under tidigare tillståndperiod**

- **Hjälp till flyktingar finns i hela världen!**

Asylsökande och papperslösa

- Hälsoundersökningar – 7 Vårdcentraler i länet
- Primärvård
- **Tandvård**
- Specialiserad vård
- Socialtjänst

- Ingen får nekas akut omhändertagande!
- Ekonomi och juridisk status klaras ut i efterhand!
- All vård som ges skall vara enligt vetenskap och beprövad erfarenhet – evidensbaserad!

Vuxna – vilken vård?

Alltid enligt vetenskap och beprövad erfarenhet evidensbaserat

- Kvotflyktingar
- Asylsökande
- Papperslösa
- Oförsäkrade EU-medborgare
- Tredjeland-medborgare
- Förvarstagna
- Bevispersoner

- Anhöriga

Asylsökande och papperslösa

bevispersoner, förvarstagna

- Lagstöd för vård – landstingen har skyldigheter
- Erbjudas **frivillig avgiftsfri hälsoundersökning** (smittspårning, vaccinationskontroll, stödsamtal)
7 vårdcentraler i länet – gäller **även barn och anhöriga**

Övrig vård och tandvård:

50:- / besök, 50:- / recept Akut – annan avgift

”Vård som inte kan anstå” –

- **akut vård och behandling** (omedelbar vård)
- vård och behandling som är mer än omedelbar vård, det vill säga **lagen omfattar inte bara akut vård**
- vård och behandling av sjukdomar och skador **där även en måttlig fördröjning kan innebära allvarliga följder för patienten**
- vård som kan **motverka ett mer allvarligt sjukdomstillstånd**
- vård för att **undvika mer omfattande vård och behandling**
- vård för **att minska användningen av mer resurskrävande akuta behandlingsåtgärder**
- vård som är **följdinsatser av vård som getts (inklusive psykiatrisk vård)**

- Denna vård omfattar alla typer av vård: somatisk och psykiatrisk hälso- och sjukvård samt tandvård.
- Vård för personer med särskilda behov (som utsatts för tortyr, allvarliga övergrepp eller trauma) bör bedömas särskilt omsorgsfullt!

- Ansvarig behandlare/legitimerad personal avgör behoven
- <https://www.socialstyrelsen.se/vardochomsorgforasylsokandemedflera/halso-ochsjukvardoch tandvard/vilkenvardskaerbjudas/vardsomintekanansta>

Resa som turist, jobba, hälsa på någon, flytta eller fly....

Persongrupp - vistelsetid i Sverige

- EU/EES + konventionspatienter
- Utlandssvenskar
- Övriga utländska medborgare
- Ambassadpersonal
- **Asylsökande**
- Personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd > **papperslösa** (sans papiers)

Allmänt – vistelsetid, varaktigt bosatt, folkbokförd

- Mindre än 1 år > personlig försäkring eller intyg om rätt till förmån från Försäkringskassan (t ex EU-kortet, LMA-kort, arbetsintyg/FK)
- Längre tid än 1 år (arbete/studier – tidsbegränsade uppehållstillstånd) i de allra flesta fall > efter ansökan bli folkbokförd

- Folkbokförd > vård, avgifter och rättigheter som "alla" andra.
- Medborgarskap oviktigt

Barn och ungdom under 18 år

inom Stockholms län

- Asylsökande barn under 18 år och barn som vistas i landet utan tillstånd har rätt till all hälso- sjukvård inklusive tandvård på samma villkor som barn folkbokförda i Sverige.
- Huvudregeln är att barn under 18 år inte betalar patientavgift för besök i öppen vård eller sluten vård.
- Undantag: För besök på akutsjukhusens akutmottagningar, Närakuten Barn vid Astrid Lindgrens Barnakut samt lättakuten på Karolinska Huddinge, är avgiften 120 kr.

barn 2

- Avgiftsfri vård gäller till exempel på:
 - ungdomsmottagningar
 - vårdcentraler
 - sjukhus
 - Folktandvården och Distriktstandvården
- Ett barn som har en smittsam sjukdom och behöver behandling får vård utan kostnad.

Kvotflyktingar

- Folkbokförda med permanent uppehållstillstånd
- Rätt till familjeåterförening
- Vård som andra folkbokförda/barn och vuxna

Asylsökande

- Har en pågående asylprocess , väntar på beslut om uppehållstillstånd.
- Skall ha och kunna uppvisa ett LMA-kort

Papperslösa

(personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd)

- **Oförsäkrade!** (utan social- eller privat försäkring som Försäkringskassan kan agera med)
- **Icke folkbokförda** och eller utan de fyra sista siffrorna! (utskrivna svenskar, "återvändande" m fl)
- **"Kan ha" identitetshandlingar**
- ... har studerat och inte fått sitt visum/uppehållstillstånd förnyat (utbytesstudenter, doktorander m fl) och som väljer att stanna i Sverige
- ... anhöriga vars visum går ut och inte förnyas
- ...turister som "bara blir kvar"
- ...personer som arbetar och lever här **utan att söka asyl** (ofta fattigdomsrelaterat, övergrepp och förföljelse)
- Personer som fått avslag på asylansökan, men som väljer att stanna i Sverige
- Barn födda i Sverige, där asylansökan aldrig lämnats in och ingen registrering sker i hemlandet

Oförsäkrade EU-medborgare och tredjelandsmedborgare...tillämpningsfråga

- Oförsäkrad EU- medborgare och folkbokförd?
- Vistelsetiden i Sverige avgör, mer än 3 månader, kan då i vissa fall anses som varaktigt bosatta och räknas som papperslösa
- <http://www.lakareivarlden.org/temp-url.se/wp-content/uploads/2012/10/EU-medborgares-rtt-till-sjukvrd.pdf>
- Tredjelandsmedborgare /Schengen – mer än 6 månader, varaktigt bosatt och papperslös?

- *"Informationen om skyldigheten att erbjuda vård som inte kan anstå till papperslösa är idag ofta svårtillgänglig, inte konsekvent och i flera fall missvisande. Det gäller särskilt informationen om tandvården....."*

*Citat ur Socialstyrelsens : **Vård för papperslösa – vård som inte kan anstå, dokumentation och identifiering vid vård till personer som vistas i landet utan tillstånd, 2016***

- www.uppdragpsyiskhalsa.se/asylsökande/verktygsbanken/
...filmer om tänder och munhälsa
- <https://vimeo.com/album/4390167>
- Tänder och munhälsa för vuxna – värderingar och ekonomi
- Tänder och munhälsa för vuxna – vad skall jag titta efter?
- Vatten – är det den bästa drycken?

Arbetsgivare,
kollektivavtal

Demokrati,
ledning, styrning

Ekonomi,
juridik, statistik

**Hälsa,
sjukvård**

Integration,
social omsorg

Näringsliv, arbete,
digitalisering

Samhällsplanering,
infrastruktur

Skola,
kultur,
fritid

Startsida / [Hälsa, sjukvård](#) / Vård av personer från andra länder

Publicerad: 15 augusti 2016 [Lyssna](#)

Vård av personer från andra länder

Här beskrivs de regler som gäller för hälso- och sjukvård till EU/EES- och konventionspatienter, utlandssvenskar, övriga utländska medborgare, asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Hjälpte informationen på sidan dig? | [Skriv ut](#)

Hälsa, sjukvård

Vård av personer från andra länder

Hälso- och sjukvård för
asylsökande

Vård av EU/EES- och
konventionspatienter,
utlandssvenskar, övriga utländska
medborgare

Vård till personer utan nödvändiga
tillstånd

Start | Vårdgivarguiden x +

vardgivarguiden.se

Vårdgivarguiden
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

HITTA SNABBT

- EK →
- eTjänstekort →
- Smittskydd →
- Vårdhygien →
- Vårdutbud i SLL →

Sök på Vårdgivarguiden - en webbplats för dig i vården

Behandlingsstöd Patientadministration Avtal / Uppdrag Utbildning / Utveckling Innehåll A-Ö

NYHETER

Nyheter från Program 4D

30 oktober 2017

Lösningarna från Program 4D skapar nytta för allt fler patienter.

- 27 oktober 2017
▶ IT-störning - fortsatta åtgärder
- 27 oktober 2017
▶ IT-störning - åtgärder pågår
- 27 oktober 2017
▶ IT-störningar på Södertälje sjukhus

Windows taskbar: e, SWE, 00:44, 2017-10-31

Legitimationen är ett ...

- kvitto **inför mig själv** på min yrkeskompetens och behörighet att fatta beslut.
- kvitto **inför samhälle och patient** att jag är behörig och kompetent att ta ställning gällande behov av vård.
-åtagande att inte diskriminera en patient utifrån kön, könsöverskridande identitet, etnicitet, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Osäker? - Ring!

- Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen, HSF
- patientavgiftsfrågor@sll.se

08-123 132 00

- Pia Skarin
- Mehrnaz Aram
- Umar Shah